

keréknyomok

2013/7.SZÁM ORIENTALISZTIKAI ÉS BUDDHOLÓGIAI FOLYÓIRAT

Tartalom

GRAHAM PRIEST ELŐSZAVA	6	PROGRAMOK, ESEMÉNYEK	
TANULMÁNYOK, FORDÍTÁSOK		Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2012, Budapest	150
JOANNA JUREWICZ A világ teremtése a <i>Nāśadīya</i> -hymuszban (RV 10.129)	7	Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2013, Budapest	152
BÁNYAI FERENC Világrend és metaforarendszer Eckhart mester misztikájában	23	Nemzetközi Buddhista Ifjúsági Fórum 2012, Kippenheim	157
POROSZ TIBOR A Buddha nyelvhasználata az antik nyelvértelmezések közepútján	41	KÖNYVISMERTETŐK	
FÓRIZS ANDRÁS Luhmanni rendszerelmélet és paradoxon	75	Valpola Ráhula: <i>A Buddha tanítása</i>	159
MOLNÁR ATTILA Strukturalista és modális variációk egy formalizált <i>catuṣkoṭira</i>	99	KRITIKÁK, RECENZÍÓK	
FÓRIZS LÁSZLÓ Példázat a tűzről <i>Aggivačchagottasutta</i> , MN 72	129	Joanna Jurewicz: <i>Tűz és kogníció a Rigvédában</i>	161
		VERS	
		Fórizs László: <i>Három töredék</i>	176
		EPILOGUS	177
		SUMMARIES IN ENGLISH	179

Programok, események

Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2012

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola 2012. július 1. és augusztus 5. között immár második alkalommal rendezte meg Nyári Egyetemét annak a gondolatnak a jegyében, hogy elmélet és gyakorlat terén kiváló előadókat hozzon Magyarországra. Ebben az évben Tiszteletreméltó Khammai Dhammasami és Richard Gombrich professzor Oxfordból, valamint Joanna Jurawicz professzor a Varsói Egyetemről voltak a vendégeink. Az előadások mindvégig angol nyelven zajlottak, magyar tolmácsolással.

Immár második alkalommal látogatott el hozzánk a nemzetközi szinten nagy népszerűségnek és köztiszteletnek örvendő brit indológus professzor, Richard Gombrich, aki a szanszkrit, a páli nyelv és a buddhista hittudomány kiváló szakértője, az Oxford Centre for Buddhist Studies alapító elnöke, valamint 2006 óta a UK Association of Buddhist Studies vezetője. Kezdő páli nyelvkurzusára kivételes lehetőséget biztosít ennek az archaikus, ám orientalisztikai és buddhista tanulmányokat folytatók számára nélkülözhetetlen nyelvnek az elsajátítására. Intenzív nyelvtanfolyama képessé teszi résztvevőit a Páli Kánon szövegeinek olvasására és értelmezésére. Gombrich professzor mottója: „Olvassuk első kézből Buddha Śākyamuni szavait!”. Kurzusának közvetítésével erre az összes általános segédeszköz (szótárak, nyelvtani táblázatok és fordítások) segítségével kell, hogy képesek legyenek a résztvevők. A páli nyelven kívül a kurzuson szó esik a Páli Kánonról, valamint a Buddha életével és tanításaival kapcsolatos kérdésekről és az ezekre adott válaszok alátámasztására szolgáló bizonyítékokainkról is.

Richard Gombrich Professzor a Nyári Egyetemen

Szintén ismerősként üdvözölhettük körünkben Nagytiszteletű Dr. Khammai Dhammasamit, az Egyesült Királyságbeli Oxfordból érkezett théraváda buddhista szerzetest és tudóst, aki tagja az Oxford Center for Buddhist Studies (OCBS) kutatóközpontnak, mely az Oxfordi Egyetemen található, ahol doktori fokozatát is szerezte. Nagytiszteletű Dhammasami professzor 2009 óta heti rendszerességgel tart konzultációkat és kurzusokat. A Londoni Egyetem (SOAS) tudományos munkatársa, ahol meditációt és pálit is oktat. Nagy-Britannián kívül a mianumari Nemzetközi Théraváda Buddhista Hittérítő Egyetem professzora. Vendégprofesszorként tevékenykedik többek között Indonéziában, Indiában és Thaiföldön. A Buddhista Egyetemek Nemzetközi Szervezetének ügyvezető titkára. A *vipassanā* (átható belátás) meditáció módszerét a burmai és thaiföldi hagyományvonalak által képviselt módon közvetíti tanítványainak. E meditációs technika jellegzetessége a test, az érzések és az érzelmek kölcsönhatásának megfigyelése s ezáltal betekintés nyérése azok valódi természetébe. A gyakorlat középpontjába a *Satipatthāna-suttát*, az „Éber tudatosságról szóló tanítóbeszédet” állítja. A meditációs kurzuson a szútra idevonatkozó részeit vitattuk meg a gyakorlással összefüggésben. A délutánonkénti háromszor 75 perces foglalkozás előadást, ülőmeditációt, némi olvasást és megbeszélést foglalt magába. Nagytiszteletű Dhammasami a *vipassana* meditációról két könyvet is írt: 1. *Mindfulness Meditation Made Easy* (Éber Tudatosság meditáció könnyedén), amely eddig hat kiadást ért meg, illetve 2. *Different Aspects of Mindfulness* (Az Éber Tudatosság különböző megjelenési formái).

Joanna Jurewicz professzor a Varsói Egyetem Dél-Ázsia Tanszékének „felemelkedő csillaga”. Kutatásaiban az ősi indiai szövegek vallási és kulturális aspektusainak elemzéséhez a filológia és a kognitív nyelvészet interdiszciplináris módszereit alkalmazza. Richard Gombrich professzor így ír róla legújabb könyvében: „Nézeteim kialakulásában rengeteggel tartozom mindennekefelett Joanna Jurewicznek és Sue Hamiltonnak. Sue Hamilton megmutatta, hogy a Buddha mindig a tapasztalásról beszél, ami szépen összecseng Joanna Jurewicznek a Rigvéda Teremtéshimnuszáról írt korai művével, amelyben azt tárja fel, hogy az indiai gondolkodásban a létezés és az öntudat a kezdetektől egybefonódik. Bár a Buddha szétbogozta őket egymástól, e tapasztalás-filozófia mélyen befolyásolta őt. Joanna Jurewicz másik eredménye sem kevésbé jelentős. Nem csupán megfejtette a függő keletkezés láncának eredeti jelentését, de az a felfedezése, hogy az újjászületés hite a Rigvédában is megjelenik sokkal plauzibilisebbé és koherensebbé teszi az indiai vallás teljes korai történelmét. Azon töprengök, vajon volt-e az utolsó száz évben más tudós, aki egymaga ilyen fontos módon járult volna hozzá a kutatási területhez.”¹ Joanna Jurewicz nyári egyetemünkön tartott három előadása: 1. A *Nāsadīyasūkta* (RV,10.129) értelmezése; 2. Játék a tűzzel: a *pratitjasamutpāda* a védikus gondolkodás szemszögéből; 3. Újjászületés eszkatológia a Rgvédában: kisléptékű (törzsi) társadalmak és a reinkarnáció gyökerei. A *világ teremtése a Nāsadīya-himnuszban* (RV 10.129) című írása, valamint legújabb könyvének (*Tűz és kogníció a Rigvédában*, ELIPSA, Varsó, 2010.) részletes recenziója e számunkban olvasható.

¹ Richard Gombrich: *Amit a Buddha gondolt* (*What the Buddha Thought*), IX–X. oldal.